

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIII. Plurimum referre ad concordiam, & mutuum cum omnibus commercium conseruandum, valdè melancholiam, aut valdè cholericam naturam moderari, & pertinacem aut vindictæ cupidam domari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Non omnes
sed capita
factionum
arguenda.

SED ne silentio prateramus causam & motiuum patrisfamilias, cur nō omnes simul operarios, quorum tamen multi murmurauerant, corripere sed vnum tantum seorsim voluerit. Voluit enim nos docere modum & rationem in his correptionibus seruandum, quamuis non semper sit eadem: nam in Communitatibus semper inter reos sunt aliqui innocentes, & omnes in genere reprehendere. solet esse afflictionis & desolationis occasio i-
p̄s innocētibus, cū se vident inter reos haberi. Ac propterea magna cū prudentia paterfamilias vnum accepit seorsim, qui murmurationis caput esse videbatur, aut insolentius in ea se gesserat: & hunc corripuit, & magis in particulari reprehendit: ita tamen vt omnes peccati complices eisdem rationibus conuicti remanerent, & corrigerentur. Et sic reliqui, qui innocentes erant, peccati manserunt, suæ innocentiae conscij, cū viderent, se non esse de illa culpa notatos, & ipsa Communitas manet in suo honore, cū in ea plures innocentes esse intelligantur.

Aliquando
expedit ar-
gui commu-
nitatem.
b Mat. 26. 10
Ioan. 12. 11

SED aliā prudentia tenet aliam viam quæ monens ipsam communitatem de culpa, vt emendationem obtineat, quam intendit; corripit omnes, qui in ea sunt, etiam si pauci sint rei: eō quod nec eos nominare; neque admonitionem & correctionem pratermittere expediat. Et ita eos cum multis alijs corripiendo ipsi corriguntur, non punēti nominatim: ipsi verō innocentes ex eo redduntur cauti, ne in huiusmodi peccatum incidant. Cuius rei aptum habemus exemplum in Christo Domino, cū aliqui ex discipulis & nominatim Iudas de b *Maria Magdalena murmurarent*. Christus enim in communi omnes monuit, & corripuit: nam neque Iudas ob cordis sui duritiem capax erat particularis reprehensionis, neque par erat, reliquos non aduertere murmurationis malitiam, & eius curatiōnem.

CAP V T XIII.

PLURIMUM REFERRE AD CONCORDIAM ET MUTUUM cum omnibus commercium conseruandum, valde melancholicam aut valde cholericam naturam moderari, & pertinacem, aut vindicta cupidam domari.

INTER cetera, quæ concordiam Reipublicæ & Familiæ, & humanam mutuam familiaritatem, & consuetudinem euertunt, non postremum locū obtinet naturalium propensionum diuersitas & contrarietas: cū scilicet quisque præceptis eō fertur, & inclinatur, quod naturalis corporis constitutio propendet. Ex quo fit, vt alij cholericici sint ac ve-

hemen-

hementes; alij sedati, phlegmatici, & lenti: hi melancholici, timidi & pusillanimi; illi hilares, audaces, & proiceti animi: atque inde prouenire solet naturalis quædam auersio, & animorū alienatio, quā Philosophi *Antiphatiam* vocant, inter eos, qui diuersa sunt huiusmodi corporis constitutionis: aded, vt alter alterius actiones motusq; & studia fugiat, ac detestetur: ac proinde eiusdem vitet consuetudinem & familiaritatem. Atque vt plerique mortaliū ab hisce motibus & propensionibus abripiuntur: ita vix vnionem & pacē cum ijs ineunt, qui eiusdē nō sint propensionis & constitutionis: aded, vt neq; versari cum eis possint. Quare cholericis phlegmaticos, & illos hi vicissim horrent, tristes ac tetrici iucundos & hilares declinant; sicut hi illos vicissim, atque ita rara est inter eos familiaritas & consuetudo.

QVAMOBREM nihil aded pacem & humanum mutuum hominum commercium iuuat, atq; quoddam sinistrae suas propensiones & excessas quique agnoscant, ad quos misera illorum cōstitutio impellit, & eandē viriliter mortificent, seipsoś vincentes, virtuteq; inclinantes ad alterum extremum, vt sic medium teneant studiosum, quod prudentia dicitur ad quam directio hęc & gubernatio spectat. Quāuis præcipuus gubernator, sit spiritus S. qui cælestibus suis inspirationibus, ac dictamine conscientię fide illustratę, & virtutū habitibus exornatę (quarum munus est has passiones domare) perfectissime id præstat, nam quemadmodū industrius auriga currum dirigit quatuor Equorum, quorum alij ferociores sunt ac velociores; alij tardiores, omnium habenas in manu tenēs, tardos vrget, & veloces retinet; vt pari passū omnes progrediantur: ita Spiritus S. Electorum Remp. suis impulsibus & virtutum habenis ita gubernat: vt vehemētes & cholericos cōtineat, phlegmaticos verō vrgeat; pusillanimes excitet, ac reprimat audaces; tristes exhilaret, valdē verō laetos & hilares cōponat ac moderetur: vt pari omnes passū in bonorū operū exercitio progrediatur: eum in modū, quō superius dicebamus: quoddam sancta a quatuor animalia, quę glorię Domini currum vehebāt: quę quāuis aded essent inter se diuersa, vna tamen gradiēbantur, eō quōd eiusdem spiritus impetum sequerentur: qui hominem bonis instar tardum impellit, vt gressum acceleret; festinantis verō instar leonis aut Aquilę impetum detinet, vt se gressibus moderatis, qui diutius durat, accommodet. Diuina enim inspiratio festinantium est frænū, & tardiorum calcar: vt omnes onus portent suorum officiorum, b Deoq; seruiant, vt Propheta dixit: humero vno: lingulis in se ipsis mortificantibus excessum, in quo sunt alijs onerosi.

HORVM omnium præclarum exemplum videre licet in moribus ingenitis ac generosis, quos Isaias Christo Domino nostro attribuens, sic dixit: *non contendet, neque clamabit, neque accipiet personam, neque audietur vox eius fortis: calamum quassatum non conteret, & lignum fumigans non extinguet, non erit*

Oderunt
hilarem tri-
stem, & tristis
socios.

Quisq; su-
um exces-
sum mori-
ficet.

Tract. 1. c. 1.
a Ezech. 1. 11.
Et c. 2. 1.

b Ios. 3. 9.

b Isa. 42. 2.
Mat. 2. 12.

tristis, neque turbulētus, donec ponat in terra iudicium. In quibus verbis insinuat Propheta *septem* nostri Saluatoris proprietates, in quibus boni ciues debeant illum imitari.

§. I. *Prima familiaritatis proprietates.*

I. **P**RIMA proprietates, quæ ad suauem & humanam cum alijs familiaritatem plurimum confert, significatur illis verbis *non erit tristis*, neque ex naturali scilicet sua constitutione, nec ex inordinato aliquo accidente. *Triplex* enim est *tristitia*, quædam *studiosa*, alia *naturalis*, tertia *vitiosa*. *Prima* potuit locum habere in Christo D. N. ipse enim dixit paulò ante suam passionem: *a tristis est anima mea usque ad mortem*: & Apostolus dicit: *tristitiam quæ secundum Deum est, pœnitentiam in salutem stabilem operari*: talis est, quæ de proprijs alienisve peccatis & miserijs proximorum habetur. Hæc coniunctas sibi habet has tres præcipue virtutes: *pœnitentiam*, *misericordiam*, & *charitatis zelum*: estque semper secundum regulas rationis moderata; ne, si nimia sit, euadat vitiosa. *Tristitiæ naturalis* fundamentum & radix est humor *melancholicus* grauis & importunus ac molestus. Quæ complexio, quãuis culpabilis ipsa non sit: si tamen non reprimatur & corrigatur, facillè labitur in incommoda vitiosa *tristitiæ*; quæ coniungi præcipue solet his *tribus* vitijs, *impatientiæ* scilicet, ob mala, quæ eueniunt; aut bona, quæ amittuntur, *invidia* ac dolori de prosperitatibus alienis; *acedia* siue tædio ex bonis operibus, cum diffidentia quadam & quasi desperatione, ac reliquis tentationibus, quarum supra est facta mentio. Et vniuersim, quoniam *tristitia* (teste sancto Augustino) earum rerum est, quæ contra nostram voluntatem eueniunt, ex ea prouenit, vt homines voluntati suæ valdè addicti, quibus propterea vix potest satisfieri, valdè subiecti sint inordinatis huiusmodi *tristitijs*; quarum causa tum sibi ipsis, tum alijs graues sunt & intolerabiles: *Sibi* quidem: quia *b sicut tinea vestimento, & vermis ligno*: (vt Salomon ait) *ita tristitia viri nocet cordi, & c spiritus tristis exsiccatur ossa, animus autem gaudens, aetatem floridam facit: d tristitiam (ait Ecclesiasticus) non des anima tua, & non affligas te metipsum in consilio tuo, & in rebus gerendis. Incunditas cordis hæc est vita hominis, & thesaurus sine defensione sanctitatis*: nam gaudium producit annos, *tristitiam ergo longè repelle a te, multos enim occidit tristitia, nec est utilitas illa*, quòd etiam Apostolus confirmat, dicens: *e seculi tristitiam, morte operari*. Ex quo fit, vt cor ipsum debilitet, frangat alas, & hominem reddat ineptum ad benè fungendum suis officijs, & satisfaciendum obligationibus. Nã quemadmodum dilectio, iuxta mentem Philosophi perficit opera: ita è contra *tristitia* multos in eisdem defectus admittit: quemadmodum accidit Aaroni, qui cum valde esset tristis ex repentina duorum filiorum morte, errorem admisit in oblatione sacrificij: qui, cum propterea à Moysè corripere-

I.

Tristitia.

1.

Studiofa.

a Matt. 26.

38.

2. Cor. 7. 10.

2.

Melancholica.

Traff. 2. c. 5.

§ 30.

Propria voluntas sibi molesta.

b Prov. 25.

20.

c Cap 17. 22.

d Eccl 30.

22.

e 2. Co. 7. 10.

Lib. 10. E.

iuc. c. 4.

S. Tho. 1. 2.

q. 7. a. 3.

tur, respondit: *etiam mihi acciderit quod vides, quomodo patri placere Domino in ceremoniis mente lugubri. Quod cum audisset Moyses, recepit satisfactionem: sufficientem iudicans exultationem, quod ex tristitia esset afflictus. Denique qui valde sunt tristes, reliquis sunt in agendo graues, & omnes fugiunt eorum conuersationem, gaudentes potius coniungere se modestè & grauius letis: ac propterea de Christo Domino nostro dixit dauid: quod cum g^o vnixerit Deus oleo lætitiæ præ consortibus eius. His verbis insinuans, futurum illum in anima hac cælesti lætitiæ plenum, quam totum etiam corpus modestia & grauitate quadam diuina participaret, & omnes bene illi afficerentur: omnes etiam eius socij, hoc est discipuli, eiusdem essent participes: quia plurimum in eo sibi complacet, quod omnes in lætitiæ illi seruiant: sic enim idem Dauid: *In seruit Domini in lætitiæ; introite in conspectu eius in exultatione.* Et Salomon, longum quendam concludens sermonem: *cognomi* (inquit) *quod non esset melius nisi letari, & facere bene in vita sua*: nam bona lætitiæ bonam promouet vitam; quæ vicissim ipsam auget lætitiæ. Quare si huiusmodi naturalis tristitiæ fors tibi contigerit, debes eius excessum mortificare, siquidem gratia naturam corrigit & emendat; & (vt sponsus dixit) *forte est vt mors dilectio* siue charitas, ad extinguendum scilicet prauam hanc connaturalem indolem: bona etiam conscientia, cordis adfert lætitiæ, quæ tristitiæ expellit aut moderatur. Sed attentiori studio fugere oportet tristitiæ vitiosam, diligentem dando operam, ne propria tuæ voluntati valde sis addictus; sed eam cum diuina in rebus omnibus coniungas & conformes: hoc est enim quod Sapiens dixit: *non contristabit iustum quid ei acciderit*; quia nihil ei euenit contra votum & desiderium, quod transfudit in ipsum Deum: à cuius voluntate & prouidentia acceptat & amplectitur quidquid non est peccatum; & fiducia, quam in ea collocatam habet, radices euellit tristitiæ, & cor ipsum pace implet & gaudio; redditque affabilem valde & humanum, omnibus eius Reipublicæ & familiaræ.*

§. 11. *Reliquæ familiaritatis proprietates.*

EX prima hac proprietate *secunda* oritur, quæ Propheta exprimit illo verbo. *nequeturbulentus*, hoc est, neque turbatus erit, nec præceps, aut festinans instar turbinis, aut venti vehementis, qui quasi in inomento euoluit & turbat omnia: quod propriū est eorū, qui natura sunt cholericis, & impetu quodā ac vehementia in dictis & factis suis progrediuntur; & sic turbant pacē reliquorū, & familiam; ac ipsam etiā ciuitatem commouent; quos instruit Ecclesiasticus, dicens *a noli citatus esse in lingua, noli sicut leo esse in domo tua, evertens domesticos tuos*, huiusmodi enim furij & tibi ipsi, & illis nocet: & expellis è domo

f Lev. 10. 19

Et Alijs grauius.

g f. 4. 4. 8.

h Psal. 99.

i Eccles. 2.

12. 22.

Naturæ corrigenda.

k Cant. 8. 6.

3.

Vitiōsa.

Prou. 12. 21.

Fiducia in Deum.

2.

a Eccl. 4. 34.

3. Reg. 19. 20

Tranquil-
lus sit sermo
etiam in re-
prehensionibus.

b Cant. 4. 11

c Cap. 5. 13.

Lib. 1. offic.

c. 9. § 13.

33

33

Nec tamen
sit nimis
tardus.

3-

Lib. 31. mor.

cap. 21.

d Ephes. 4.

31.

Lib. 1. offic.

cap. 18.

Absit cla-

mor.

33

33

33

Reg. 11. Bro

u. rium.

tua spiritum Dei, qui non habitat in turbatis, sed in quietis, & pacificis cordibus. Et quemadmodum Elia Prophetæ dictum est: *Dominum non venire in spiritu grandi & forti, subuertente montes, sed in sibilo aura tenuis*: ita Deus non inuenitur in ijs, qui in modo suo agendi quasi turbines & tonitrua se habent, terrentes & turbantes alios absque causa: sed in ijs, qui mansueti sunt, humani, & suaues, sicut quierus ventus & lenis, qui refrigerat quidem sed non excæcat, aut turbat. Talis igitur esse debet ratio agendi ipsius Iusti, eiusque verba ita lentè, quietè, ac tranquillè prodire, vt omnium animos ad se alliciat, refrenans naturalem & vitiosam cholera, quæ ad loquendū cum impetu & turbatione incitat: idcirco de sponsa dictum est, quod *b eius labia essent fauus*, ab apibus sanctarum cogitationum fabricatus, *qui mel distillaret*, verba scilicet dulcia, quietè, & sensum proferendo. Vt autem intelligatur, idem esse seruandum in vitiorum reprehensionibus, quo tempore solet cholera magis accendi: etiam dicitur de *c labiis sponsi, quod distillent myrrham primam*: quia non solum dulcium verborum *mel*; sed etiam asperorum *myrrha* tranquillè & non tumultuariè, & animo turbato & inquieto effluere debet.

SED hoc extremum fugiens, caue ne in alterum illud incidas, vt nimis tardè & magna cum moraloquaris: id enim non minus esset alijs molestum, quàm si cum vehementia & cholera loquereris. vox (inquit S. Ambrosius) non laxa, nec fracta, aut effæminata esse debet, quemadmodum aliqui titulo grauitatis effingere solent, sed integra & virilis sicut hominem grauem decet, ita vt quisque studeat vitiosum extremum, ad quod à natura propendet, mortificare: qui nimis est phlegmaticus, addat sibi calcar, ne sit in loquendo tam tardus: nimis cholericus freno contineat suam properationem: ita scribitur de glorioso Patre nostro S. Ignatio, quod cum constitutionem haberet cholericam, ita illam represserit, vt videretur esse phlegmaticus.

HVIC proprietati affinis est *tertia*, quæ illo verbo explicatur: *non clamabit, aut non vociferabitur*, nimis altè vocem extollendo, id enim efficit ira & cholera, sicut aduertit S. Gregorius allegans dictum illud Apostoli: *d omnis amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor procul tollatur à vobis*, qui clamor valdè contrarius est grauitati & modestiæ Christianæ: cuius munus (vt ait S. Ambrosius) est hos clamores moderari: *ipsū*, inquit, *vocis sonum libret modestia, nec exiusquam offendat aurem vox fortior*. Consultiq; idem Sanctus, vt initio sermonis vtamur voce paulò demissiori, quàm soleamus; vt ita paulatim ascendamus, donec ad mediocritatem decentem perueniamus, quemadmodum à Musicis & concionatoribus fieri solet; vt nimirum modesta, sed atq; exordia, testimonium sint boni progressus futuri. Sed fusius hoc est profecutus S. Basilius, dicens: *vocis modum audientium necessitas ipsa definiat, adeò vt non ita demissa sit, vt non audiat ab eo,*

qui

qui cum loqueris: nec tamen altior, quàm sit opus; vt ille te audiat: quod si demissius loquentem audire te ille possit, ià clamor cēlebitur, ab Apostolo damnatus. non verò clamor censeretur, quando vox idē effertur, quod ad plures sermo habeatur, quemadmodum à Concionatoribus fieri consuevit, aut ad excitandos dormientes, tepidos extimulandos, aut ad affectum aliquem & sentum cordis aptius exprimendum. Quod Christum D. N. interdum fecisse Euangelistæ docent, quibus tamen non aduersatur Propheta de eo dicens: *non clamabit, & non vociferabitur*, intelligit enim de clamore aliquo hominis ira perciti: quia in communi suo cum alijs colloquio & agendi ratione loquetur modesta, humili, & graui voce: id quod aptum est *medium ad perfectionem* acquirendam. quod etiam assecutus est quidam Philosophus, qui dixit: *ad summam perfectionem volo te esse breuiloquum; raro loquum, & submissa voce loquentem*, vt medium teneamus iam indicatum.

MVLTVM ad id iuuerit, occasiones vitare altius & immodestè loquendi: V. G. non loquendo cum eo, qui procul est: si commodè possis propius accedere; non loquendo quando alij simul & confusè loquuntur; sed expectando, donec illi absoluerint. Et hoc etiam voluit insinuare Propheta cum dixit: *non audiet aliquis in plateis vocem eius*. quasi dixerit: non erit garrulus, neque loquax, sicut illi, qui simul conueniunt ad colloquendum in circulis multorum, vbi necesse est non seruari in loquendo ordinem eò quod multi sint qui simul loquantur. Etiam iuuat non laxare *risu* habenas in rebus letis: nam (vt Ecclesiasticus dixit) *e fatuus in risu exaltat vocem suam: vir autem sapiens vix tacitè ridebit*. Iuuat quoque pertinaciam & contentiones in loquendo tollere, quibus semper miscentur clamores. ac propterea de Christo D. N. vtrumque simul dicitur: *non contendet, & non clamabit*. Et hæc quarta proprietas est, quæ plurimum iuuat ad pacem & bonam familiaritatem cum alijs habendam: vt, quantum erit possibile; abstinere à contradicendo alijs, & contendendo cum eis absque manifesta id faciendi necessitate: iuxta illud Ecclesiastici cōsiliū: *de ea re, quæ te non molestat; ne ceteris*. & Apostolus discipulum suum Timotheum monet: *ne verbis contendat*, eò quod ad nihil sit utile, nisi ad subuersionem audientium, eosque malo cōtentionis exemplo scandalizandos: eò quod indicium sit superbi, arrogantis, ac pertinacis in sito iudicio hominis; & volentis semper vincere: sicut è contra valdè edificat, quod quis ab huiusmodi contentionibus modestè & humiliter desistat: quod expressè Salomon dixit: *honor est homini, qui separat se a contentione: omnes autem stulti miscentur contumeliis*. ille enim verè honorem consequitur prudentis, humilis, ac modesti, redditque se omnibus amabilem: quia, vt pacem cum illis habeat, vult suo iuri cedere: stulti

Pp 3

autem

Luc. 8. 9.
Ioan. 7. 37.
E. 12. 43.
Modestia
voci medi-
um perfe-
ctioni.
Refert Thur.
c. Tract. 35.
in Reg.
S. Benedict.
Occasio cla-
moris col-
lenda.

c. Ecc. 21. 23.
4.
Risus &
Contentio
vitanda.

f. Eccl. 11. 9.

2. Tim. 2. 14.

autem in suis contentionibus saepe miscent verba proximos pungentia.

Li. 1. Off. c. 2

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

Hoc fufius explicuit S. Ambrosius, dicens; colloquia & sermones nostros diuidi in conuersationes familiares, & in disputationes, ad inueniendam veritatem in scientijs: & in vtrisque studendum esse ne qua sit turbatio, sed noster sermo mitis sit, suavis, humanus, beneuolentia & gratia plenus, ab omni contemptus aliorum odore vacuus: *absit* (inquit) *peritiam in familiari sermone contentio*, quia semper plus vanitatis, quam vtilitatis inuoluit: & conuersatio, quae recreationis causa accipitur, vertitur in amaritudinem; & qua fouebatur amicitia, postea fouetur odium. Disputatio (inquit) sit absque ira; suauitas sine amaritudine; admonitio sine asperitate; & exhortatio sine offensione: & quemadmodum danda opera est; ne in omnibus actionibus nostris nimius affectus rationem conculcet, sed consilijs bonis locum demus: ita studendum est, ne verba nostra proferantur cum aliquibus indicijs irae, aut odij aut cupiditatis, aut affectus alterius deprauati. haec S. Ambrosius.

5.

Humilis
compatitur
non insultat
victis.

SED contentionibus inter disputandum reiectis in vltimum huius operis Tomū, addamus *quintam* proprietatem, quae de Christo D.N. dicitur: *culam quassatam non confringet*: hoc est mansuetudine, clementia & moderatione vtetur erga imbecilles & afflictos, eosque qui tanquam semiuicti suam incipiunt deserere stationem; & claudicant in progressu familiare enim est superbis & cholericis, altos suos spiritus & impatientiam ostendere in maiores ac debiliores, quibus putant se posse praeualere: quod si in contentionibus disputationum initium aliquod victoriae obtineant, non desistunt, donec omnino vincant, & alios prosternant: quod si emulationem cum alijs habeant, quos vident incipere cadere: non cessant donec eos prosternant & conterant: at humilis charitate feruens, est mansuetus, clemens, & misericors: non frangit arundinem, quae integra est; nec quassatam comminuit: non deiecit stantem, nec lapsum conculcat. non detrahit exaltatos, nec deiectis & humiliatis triumphat: potius ex misericordiae visceribus contendit consolidare contractos, lapsos erigere & oppressos exaltare.

6.

Proprietat.

Q u o d si qui illorum valde erunt *impatientes*: erga eos magis exerit suam charitatem; nam id addit Isaias, dum ait: *lucem fumigans non extinguet*: quasi diceret. si homines, qui lucem & honoris splendorem, quem habebant, amiserunt, erumpant in furorem; quod se humiliatos ac reprehensos videant; & in ea furia sunt instar lychni, qui cum arderet in lampade, flatu vno fuit extinctus, & ingrattissimum emittit fumum: ita illi huiusmodi fumum ad naves eiciunt, offendentes, & iniurijs afficientes eos, a quibus sunt humiliati ac reprehensi: nihilominus qui iustus & misericors est, eum

fumum

fumum patienter tolerat, nec vult huiusmodi impatientem ac furiosum, etiam si importunum & impudentem, pessundare; sed cum mansuetudine illum tolerat, & expectat: donec furor ille tanquam fumus euanescat, ut, eo cessante, de eius remedio agat: imitatus illustrissimum Saluatoris nostri exemplum, in quem scribæ & pharisæi insurrexerunt, & multarum iniuriarum ac blasphemiarum fumo eum afflixerunt, eò quòd vitiorum suorum eos admoneret, ac reprehenderet. Et quamuis potuisset ipse illos perdere & extinguere, noluit tamen eas iniurias vlisci; sed admiranda patientia illas tolerare: dans eis pœnitentiæ locum, qua possent ad nouam vitam resurgere.

Inustus sus-
fert impa-
sientem.

CAPVT XIV.

*QUAS NAM DISCORDIAS EFFICIAT ACCEPTIO
personarum in mutuo hominum commercio; aut sibi
quod optimum est, absque iusta causa usur-
pare: & qua ratione illa impe-
diantur.*

VITIVM illud, quo vnum alteri absque sufficienti causa & ratione præponimus, (quod *personarum acceptionem* appellamus) innumera parit in Repub. & familia odia, inuidias, ac discordias: ac propterea in Scriptura sacra grauitè reprehenditur ac damnatur, & Isaias dixit de Christo D. *a quod non accipiet personam.* Vt autem quæ de eo dicenda sunt, faciliùs intelligantur, præmittimus hoc vitium tum interiùs in mente, tum exteriùs exetceri. *Interiùs* fit, cum, fertur iudicium, quo absque sufficienti causa aliquis alteri præfertur, ob solam speciem, quæ exteriùs apparet: cum nullum adsit sufficiens iudicium eius; quod intus in eis latet, propter quod alter alteri præferatur. Ex quo iudicio prouenit *exterior* executio valde perniciofa in *nonet* casibus, quos refert S. Thomas: quorum *aliqui* pertinent ad Iudices, de quibus in proximo Tractatu disseretur, reliquorum *duo* sunt maximè frequente: *primus* versatur circa mores, titulos, ac nomina, loca & sessiones, quibus magis honoramus minus dignos, aut ob causas tali honore minus dignas; aut singularitate aliqua erga vnum inter multos aliàs æquales vtimur absque ratione speciali, quæ tale factum approbet ac iustificet. Hæc omnia à Sancto Iacobo Apostolo: repre-

7.
Proprietate.

a Isa. 42. 2.

*Acceptio
personarum
interior &
exterior.*

In c. 2. Epi.
S. Iacobi.